

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0138/2012

12.4.2012

SPRÁVA

o perspektívach žien v Turecku do roku 2020
(2011/2066(INI))

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

Spravodajkyňa: Emine Bozkurt

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	13
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	17

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o perspektívach žien v Turecku do roku 2020 (2011/2066(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) a jeho opčný protokol, ktoré sú súčasťou medzinárodného práva a ktorých zmluvnou stranou je Turecko od roku 1985 resp. 2002, a so zreteľom na článok 90 tureckej ústavy, podľa ktorého má medzinárodné právo prednosť pred tureckým vnútroštátnym právom,
  - so zreteľom na dohovory Rady Európy, ako je Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovor o predchádzaní násiliu voči ženám a domácejmu násiliu a o boji proti nemu,
  - so zreteľom na dokument Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 11372 a odporúčanie č. 1817(2007), oba s názvom Parlamenty zjednotené v boji proti domácejmu násiliu páchanému na ženách, strednodobé hodnotenie kampane,
  - so zreteľom na *acquis communautaire* v oblasti práv žien a rodovej rovnosti,
  - so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady zo 17. decembra 2004, ktoré sa týka otvorenia rokovaní s Tureckom o prístupí k Európskej únii,
  - so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2010 (SEC(2010)1327),
  - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2010 – 2011 (COM(2010)0660),
  - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (COM(2010)2020),
  - so zreteľom na svoje uznesenia zo 6. júla 2005¹ a z 13. februára 2007² o úlohe žien v spoločenskom, hospodárskom a politickom živote v Turecku,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. marca 2011 o správe o pokroku Turecka za rok 2010³,
  - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0138/2012),
- A. keďže Turecko je ako kandidátska krajina povinné riadiť sa *acquis communautaire* a zaviazalo sa dodržiavať ľudské práva vrátane práv žien a rodovej rovnosti; keďže

---

¹ Ú. v. EÚ C 157E, 6.7.2006, s. 385.

² Ú. v. EÚ C 287E, 29.11.2007, s. 174.

³ Prijaté texty, P7_TA(2011)0090.

od Turecka sa požaduje, aby pokračovalo v reforme svojho právneho rámca a dohľad nad jej realizáciou a organizovalo informačné podujatia v rámci boja proti násiliu páchanému na ženách vrátane domáceho násillia;

- B. keďže politika rodovej rovnosti má veľký potenciál pri dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020 tým, že prispieva k rastu a plnej zamestnanosti;
- C. keďže Turecko dosahuje obmedzený pokrok pri zlepšovaní a uplatňovaní právneho rámca s cieľom zabezpečiť rovnakú účasť žien v sociálnom, hospodárskom a politickom živote;
- D. keďže Komisia vo svojich správach o pokroku Turecka za rok 2010 a 2011 zdôraznila, že je potrebné ďalšie trvalé úsilie, aby sa existujúci právny rámec uplatňoval v politickom, sociálnom a hospodárskom živote; keďže Komisia ďalej uviedla, že rodová rovnosť, boj proti násiliu voči ženám vrátane vrážd v mene cti, ako aj boj proti manželstvám v útľom veku a núteným manželstvám predstavujú v Turecku stále veľký problém; keďže rodová rovnosť, práva žien a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti by sa mali posilniť v novej tureckej ústave, ktorej návrh sa vypracováva;
- E. keďže spoločná a koordinovaná činnosť je potrebná najmä v oblasti násillia voči ženám, vzdelávania, práce a v zastúpení na národnej i miestnej úrovni;

Legislatíva, koordinácia a občianska spoločnosť

1. vyzýva tureckú vládu, aby podporovala a posilňovala zásady rovnosti a práva žien pri prijímaní a zmenách svojho právneho rámca vrátane plánovaného procesu tvorby novej ústavy;
2. zdôrazňuje, že hospodárska a sociálna zaostalosť v znevýhodnených oblastiach Turecka, ako aj problémy vyplývajúce z prísťahovalecťva, chudoby a prevládajúcich patriarchálnych spoločenských štruktúr prehľbujú problémy žien a oslabujú ich postavenie; žiada, aby sa kládol väčší dôraz na potrebu zohľadnenia regionálnych rozdielov pri riešení otázok súvisiacich s právami žien a vytvorenia tomu zodpovedajúcich politík, a zároveň si uvedomuje, že problémy a nerovnosti, s ktorými sa stretávajú ženy kurdskeho pôvodu, sú vo všeobecnosti oveľa väčšie; vyzýva tureckú vládu, aby sa zapojila do všetkých potrebných reforiem a spolupracovala s miestnymi radami s cieľom zabezpečiť rovnaké práva pre všetky ženy vrátane žien kurdskeho pôvodu;
3. víta vymenovanie novej ministerky rodiny a sociálnej politiky a zriadenie Výboru pre rovnosť príležitostí mužov a žien v tureckom parlamente, ktorý sa úspešne snaží (v súvislosti s dôležitými otázkami, ako sú napríklad násillie páchané na ženách a manželstvá detí) viesť vyšetrovania, pripravovať správy a uskutočňovať konzultácie s mnohými organizáciami vrátane mimovládnych organizácií;
4. poukazuje na význam účinnej koordinácie pri zaisťovaní uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti; víta preto snahy tureckej vlády o posilnenie spolupráce v oblasti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti medzi štátnymi orgánmi; nabáda tureckú vládu, aby za aktívnej a nediskriminačnej účasti občianskej spoločnosti prijala ďalšie stratégie zacielené na zabezpečenie a účinné monitorovanie uplatňovania úplnej rovnosti vrátane odstránenia rozdielov v odmeňovaní žien a mužov a aby uviedla výsledky tejto spolupráce do praxe;

5. zdôrazňuje, že je potrebné preniesť existujúcu rodovo citlivú legislatívu do praxe v celom štáte vyčlenením dostatočných finančných a ľudských prostriedkov, zabezpečením súdržnosti a vytvorením kontrolných mechanizmov založených na jasných a merateľných cieľoch;
6. vyzýva tureckú vládu, aby uznala dôležitosť účasti občianskej spoločnosti na rozvoji a uskutočňovaní politiky rodovej rovnosti a aby s cieľom vytvoriť čo najpriaznivejšie politiky v prospech žien zabezpečila zapájanie mimovládnych organizácií (MVO) na centrálnej i miestnej úrovni;
7. víta pokrok Turecka, pokiaľ ide o registráciu všetkých detí pri narodení, ktorá v súčasnosti dosahuje 93 %; zdôrazňuje potrebu dôsledného a systematického zhromažďovania štatistických údajov podľa pohlavia s cieľom sledovať pokrok v oblasti uplatňovania právnych nariadení alebo medzier vo vnútroštátnych právnych predpisoch;
8. pýta sa, aký pokrok dosiahla turecká vláda v oblasti uznania práv lesbičiek, homosexuálov, bisexuálov a transsexuálov vo verejnom živote;

Násilie páchané na ženách

9. zdôrazňuje, že podľa oficiálnych údajov tureckého štatistického úradu sa s fyzickým násilím stretlo počas svojho života 39 % tureckých žien; je hlboko znepokojený pravidelnosťou a krutosťou násilia páchaného na ženách vrátane vrážd v mene cti, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev a neúčinnosťou existujúcich nápravných prostriedkov, ako aj zhovievavosťou tureckých orgánov, pokiaľ ide o potrestanie páchatel'ov rodovo motivovaných trestných činov;
10. vyzýva tureckú vládu, aby prijala účinnejšie opatrenia na boj proti vraždám v mene cti vo forme legislatívnych, právnych a finančných opatrení s cieľom zabrániť takýmto vraždám a potrestala páchatel'om, ako aj všetkých rodinných príslušníkov, ktorí násilie páchané na ženách pasívne tolerujú, najmä v prípade vrážd v mene cti, a poskytla pomoc obetiam; pýta sa tureckej vlády, či v ostatných rokoch nejakým spôsobom klesol počet obetí po zmenách a doplneniach tureckého trestného zákonníka, ktorý vymedzuje vraždu v mene cti ako prít'azujúcu okolnosť v prípade vraždy; ďalej sa pýta tureckej vlády, ako často sudcovia rozhodujú o vraždách v mene cti a aké tresty ukladajú;
11. vyzýva tureckú vládu, aby preskúmala príčiny prudkého zvýšenia prípadov samovražd žien vo východnom Turecku, dôsledne vyšetrila samovraždy z dôvodu cti, ako aj poskytla pomoc a podporu ženám, ktoré sa ocitnú pod tlakom rodiny a okolia, s cieľom predchádzať situáciám, v ktorých namiesto vraždy v mene cti príbuzní vyvíjajú tlak na ženy, aby spáchali samovraždu;
12. zastáva názor, že akékoľvek násilie páchané na ženách je neprípustné; vyzýva tureckú vládu, aby prijala a uskutočňovala politiku nulovej tolerancie voči násiliu páchanému na ženách, a to prijatím a uplatňovaním vhodných právnych predpisov na ochranu obetí, dohľadom nad nimi, trestaním páchatel'ov a prevenciou násilia;
13. zdôrazňuje, že je potrebná zmena zákona č. 4320 o ochrane rodiny a že táto zmena by mala zabezpečiť široký rozsah jeho uplatňovania, účinné zákonné opravné prostriedky

a ochranné mechanizmy, ako aj prísne, okamžité a bezpodmienečné vykonávanie právneho rámca, aby sa odstránilo násilie páchané na ženách a aby sa pre páchatel'ov násilia na ženách zaviedli odradzujúce a prísne tresty; zdôrazňuje, že násilie páchané na ženách vrátane znásilnenia medzi manželmi treba posudzovať ako trestný čin, že treba prijať nutné opatrenia na vykávanie násilných manželov či partnerov a zaistiť účinný prístup k súdom a ochranným opatreniam pre obeť;

14. vyzýva tureckú vládu, aby vytvorila systém sledovania realizácie národného akčného plánu boja proti násiliu páchanému na ženách s ukazovateľmi a lehotami a aby sa zaviazala, že tento plán získa dostatočnú finančnú podporu tureckej vlády;
15. odporúča ďalšiu odbornú prípravu policajtov, zdravotníkov, sudcov, prokurátorov, náboženských hodnostárov a ďalších úradných činiteľov v oblasti prevencie domáceho násilia; s cieľom doplniť toto úsilie opätovne zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť mechanizmus na zisťovanie a vyšetrovanie tých, ktorí neposkytnú obeť ochranu a pomoc, a vyčleniť dostatočné rozpočtové prostriedky na ochranné opatrenia;
16. víta zriadenie špecializovanej kancelárie pre domáce násilie v rámci Úradu hlavného prokurátora v Ankare; zdôrazňuje, že táto kancelária predstavuje dôležitý krok v boji proti násiliu páchanému na ženách, ako aj v ochrane obetí a trestaní páchatel'ov tým, že sa zabezpečilo riadenie celého právneho procesu v prípadoch násilia páchaného na ženách prokurátormi, ktorí sú odborníkmi na domáce násilie, a udelila sa tejto špecializovanej kancelárii právomoc vydávať okamžité účinné priame príkazy polícii na zatknutie páchatel'ov a ochranu obeť vrátane okamžitého vykonávania ochranných príkazov a prevozu do azylových domov; s cieľom rozšíriť túto mieru ochrany do celej krajiny vyzýva tureckú vládu, aby zriadila špecializované kancelárie prokurátorov zameriavajúce sa na domáce násilie vo všetkých provinciách krajiny;
17. vyzýva tureckú vládu, aby zaručila účinný prístup obeť k vhodným právnym informáciám, právnej pomoci a primeraným súdnym procesom, prostredníctvom ktorých môžu dosiahnuť spravodlivosť tak, aby im pri organizácii obhajoby ich práv nehrozilo ďalšie násilie;
18. podporuje názor, že ochranné mechanizmy musia byť rovnako dostupné pre ženy prisťahovaleckého pôvodu, ktoré čelia dodatočným problémom (napríklad jazykovým prekážkam, izolácii v rámci rodiny a pod.);
19. víta iniciatívy tureckej vlády týkajúce sa reorganizácie systému azylových domov v spolupráci so všetkými zúčastnenými stranami; poznamenáva, že 65 azylových domov pre ženy, ktoré sa stali obeťami násilia, nie je schopných uspokojiť potreby približne 70 miliónov obyvateľov; vyzýva tureckú vládu, aby zriadila dostatočný počet azylových domov rovnomerne rozmiestnených po celej krajine, ako sa uvádza v ustanoveniach dohovoru Rady Európy z 11. mája 2011 o predchádzaní násiliu voči ženám a domácejmu násiliu a o boji proti nemu, a tým splnila cieľ, ktorý si stanovila v zákone o obciach, a vytvorila azylový dom v každej obci s aspoň 50 000 obyvateľmi; poznamenáva, že azylové domy musia byť rozmiestnené po celej krajine tak, aby sa zachovala rovnováha medzi vidieckymi a mestskými oblasťami; poukazuje na význam zavedenia mechanizmov na zvyšovanie bezpečnosti, kapacity a kontroly existujúcich azylových domov a na ukládanie sankcií v prípade ich nedodržiavania, zamestnávania kvalítne vyškolených

a dobre platených zamestnancov sociálnych služieb a zabezpečenia toho, aby ženy v azylových domoch získali primerané schopnosti (prostredníctvom kurzov odbornej prípravy a ďalších služieb) na vybudovanie nového života pre seba a svoje deti; zdôrazňuje, že z dôvodu bezpečnosti obetí je dôležité nezverejňovať umiestnenie týchto azylových domov;

20. zdôrazňuje význam liečby mužov so sklonom k násiliu; navrhuje preto, aby mužov, proti ktorým bol vydaný súdny zákaz, rehabilitovali skúšobné komisie;
21. víta zriadenie telefonickej linky pomoci a vytvorenie ženských monitorovacích centier, kde sa obetiam násilia páchaného na ženách poskytuje počas súdneho konania lekárska starostlivosť a psychologické poradenstvo s cieľom zabrániť opakovanej viktimizácii;
22. vyzýva tureckú vládu, aby nútené manželstvo kvalifikovala ako trestný čin a aby prostredníctvom informačných kampaní upozorňovala ženy a mužov na právo na slobodný výber partnera; poukazuje na význam zvyšovania informovanosti o nezákonnosti nútených manželstiev na školách a u rodičov;
23. je hlboko znepokojený podradným právnym postavením slobodných žien, rozvedených žien, žien, ktoré boli nútené uzatvoriť nelegálne islamské manželstvá, ako aj žien pochádzajúcich z menšín;
24. poukazuje na význam podporovania rešpektu voči ženám patriacim k náboženským menšinám a propagácie dialógu medzi vierovyznaniami;

Vzdelanie

25. zdôrazňuje význam vzdelávania na všetkých úrovniach pri posilňovaní postavenia žien a zabezpečovaní uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti;
26. poznamenáva, že právo na vzdelanie je ľudským právom podľa článku 26 Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN z 10. decembra 1948;
27. víta skutočnosť, že účasť dievčat na základnom vzdelávaní (1. – 8. trieda) sa zvyšuje a že rozdiely vo vzdelávaní mužov a žien na tomto stupni sú v podstate odstránené; považuje však za poľutovaniahodné, že rozdiely v stredoškolskom vzdelávaní mužov a žien sa mierne zväčšujú, a vyzýva tureckú vládu, aby prijala všetky potrebné opatrenia na ich zmenšovanie a zaviedla ďalšie opatrenia na zabezpečenie školskej dochádzky všetkých detí;
28. požaduje, aby sa v rámci vzdelávacieho systému podporovali odborné školy, ktoré by ženám poskytli príležitosť naučiť sa remeslu alebo odborne sa pripraviť na povolania v odvetví služieb;
29. vyzýva tureckú vládu, aby bojovala proti sexuálnemu vykorisťovaniu, sexuálnemu zneužívaniu, domácemu násiliu, chudobe, negramotnosti a vykorisťovaniu dievčat a aby poskytla rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o prístup ku vzdelaniu, bez rozdielov založených výlučne na veku, jazyku, etnickom pôvode alebo pohlaví;

30. vyjadruje znepokojenie nad tým, že podiel predškolského vzdelávania detí vo vekovej skupine 0 – 5 rokov je stále veľmi nízky, ako aj nad nedostatkom pokroku pri poskytovaní služieb starostlivosti o deti a pri zabezpečovaní zariadení predškolského vzdelávania; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby vyčlenila dostatok zdrojov na rozšírenie dostupných služieb starostlivosti o deti pre túto vekovú skupinu; ďalej vyzýva tureckú vládu, aby zmenila a doplnila nariadenie o strediskách starostlivosti o deti, ktoré pracoviskám zamestnávajúcim viac ako 150 žien ukladá za povinnosť poskytovať bezplatné služby starostlivosti o deti, keďže toto ustanovenie predstavuje diskriminačný prístup, ktorý naznačuje, že výchova detí je výlučne ženskou povinnosťou, a má negatívny vplyv na rozhodnutia spoločností, pokiaľ ide o zamestnávanie vyššieho počtu žien;
31. vyzýva tureckú vládu, aby zintenzívnila svoje úsilie a informačné kampane zamerané na odstránenie negramotnosti a chudoby miliónov žien, najmä žien kurdskeho pôvodu, prísťahovalkyň a Rómok, a aby venovala osobitnú pozornosť ženám žijúcim vo vidieckych oblastiach;
32. víta iniciatívy tureckej vlády, akou je projekt zmierňovania sociálnych rizík (podmienený prevod hotovosti), ktorý je založený na vyplácaní určitej sumy peňazí rodinám v núdzi za každé dieťa navštevujúce základnú školu; berie na vedomie, že suma vyplácaná rodinám za dievčatá je vyššia ako suma za chlapcov a že tieto peniaze sa vyplácajú matkám; víta, že sa takto súčasne rieši problém školského vzdelávania dievčat a posilňovania postavenia žien v rodinnej štruktúre; poznamenáva však, že predčasné ukončenie školskej dochádzky predstavuje naďalej problém, a to najmä u rodín sezónnych pracovníkov a rómskych detí, a vyzýva tureckú vládu, aby podporila a v plnej miere využila systém včasného varovania u detí, ktorým hrozí riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky, a odstránila regionálne rozdiely v rámci základného a stredoškolského vzdelávania;
33. zdôrazňuje, že problém rodových stereotypov možno najlepšie riešiť v rámci vzdelávacieho systému; víta preto zriadenie komisie pre rodovú rovnosť na ministerstve školstva; vyjadruje uznanie jej snahám o odstraňovanie sexistického jazyka, obrázkov a výrazov zo vzdelávacích materiálov; poznamenáva však, že odstraňovanie rodových predsudkov zo školských učebníc na všetkých stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy si vyžaduje ďalšie úsilie, a žiada preto tureckú vládu, aby preskúmala pokrok dosiahnutý pri odstraňovaní rodových predsudkov zo vzdelávacích materiálov;
34. vyzýva všetky inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby v rámci vzdelávacích programov pre budúcich učiteľov zaviedli povinné prednášky o rodovej rovnosti, a vyzýva tureckú vládu, aby túto tému zahrnula do programov priebežného vzdelávania učiteľov;
35. zdôrazňuje, že s cieľom zaručiť zapojenie dievčat do povinného základného vzdelávania a zamedziť tomu, aby boli dievčatá ukracované o možnosť študovať alebo nútené do manželstva v útlom veku, je mimoriadne dôležité, aby celá povinná školská dochádzka v rámci základného vzdelávania tvorila, tak ako je tomu v súčasnosti, jeden blok, ktorý nemožno nahradiť otvoreným ani diaľkovým vzdelávaním; vyjadruje preto znepokojenie nad najnovším návrhom zákona, ktorým sa síce zvyšuje povinná školská dochádzka z 8 na 12 rokov, ale súčasne sa zameriava aj na zavedenie možnosti zvoliť si niektorý zo spôsobov otvoreného vzdelávania po prvých štyroch rokoch základného vzdelávania;

Účasť na trhu práce

36. poukazuje na veľmi nízku účasť žien na tureckom trhu práce, ktorá je hlboko pod cieľmi stanovenými vo výhlade stratégie Európa 2020, a vyzýva tureckú vládu, aby vytvorila národný akčný plán na zabezpečenie väčšej účasti žien na trhu práce;
37. požaduje prijatie ďalších opatrení v rámci tzv. systému aktívnych opatrení na trhu práce, ktorý má znížiť nezamestnanosť medzi ženami a mladými ľuďmi; vyzýva tureckú vládu, aby vyčlenila viac finančných prostriedkov z vlastného rozpočtu na zamestnanie nezamestnaných žien;
38. vyzýva tureckú vládu, aby finančné prostriedky EÚ vynaložila čo najefektívnejšie na projekty realizované v Turecku; vyzýva Komisiu, aby uskutočnila hĺbkovú analýzu, pokiaľ ide o efektívnosť vynakladania prostriedkov;
39. naliehavo žiada, aby sa vykonával obežník predsedu vlády č. 2010/14 o zvýšení zamestnanosti žien a dosiahnutí rovnakých príležitostí; v tejto súvislosti upozorňuje na stratégie a opatrenia EÚ zamerané na dosiahnutie vyváženého a spravodlivého zastúpenia žien vo vedúcich pozíciách;
40. vyzýva tureckú vládu, aby podporovala aktívnu účasť žien na trhu práce okrem iného presadzovaním opatrení, ktoré zabezpečia lepšie pracovné podmienky, rovnakú odmenu za rovnakú prácu, celoživotné vzdelávanie, pružné pracovné doby a zosúladenie rodinného a pracovného života;
41. poznamenáva, že hoci Turecko nedávno zlepšilo svoje právne predpisy týkajúce sa materskej dovolenky a predĺžilo ju z dvanástich na šesťnásť týždňov, otcovská dovolenka existuje len v prípade štátnych zamestnancov a žiadnych iných zamestnancov, a že všeobecne uplatniteľný systém otcovskej dovolenky je nevyhnutný na zabezpečenie spoločného podielu rodičov na právach a povinnostiach v oblasti starostlivosti o deti a na odstránenie rodovej nerovnosti na trhu práce; vyzýva tureckú vládu, aby zaviedla systém platenej otcovskej dovolenky pre všetkých pracujúcich, a tým umožnila otcom plniť si ich rovnaké povinnosti týkajúce sa starostlivosti o dieťa;
42. nabáda ženy, aby začali samostatne podnikat' s využitím financií dostupných v rámci systému pôžičiek, ako je program pôžičiek pre malé podniky, a aby využili programy odbornej prípravy KOSGEB;
43. zdôrazňuje, že je dôležité bojovať proti všetkým formám diskriminácie na pracovisku vrátane diskriminácie na základe pohlavia pri prijímaní zamestnancov, ako aj v rámci kariérneho postupu a vyplácania odmien; pripomína tureckej vláde svoju požiadavku, aby zhromaždila relevantné a presné štatistické údaje;
44. zdôrazňuje význam poskytovania osobitnej odbornej prípravy a finančnej a technickej pomoci nezamestnaným administratívnym pracovníčkam a podnikateľkám s cieľom zabezpečiť im rovnaké príležitosti pri prístupe na trh práce;
45. zdôrazňuje, že po nedávnom predĺžení zákonného nároku na materskú dovolenku z dvanástich na šesťnásť týždňov by malo nasledovať zvýšenie odmien, aby sa zaručilo, že

rodiny a ženy nebudú finančne postihované za to, že majú deti;

46. naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby vyčlenila finančné prostriedky na vytvorenie zariadení, ktoré budú poskytovať cenovo prijateľné a široko prístupné služby starostlivosti o deti, starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím, s cieľom zvýšiť zamestnanosť žien;
47. všima si nízku účasť žien v odborových organizáciách, najmä v ich riadiacich orgánoch; zdôrazňuje, že je dôležité, aby bola činnosť odborov dostupnejšia, čím by sa dosiahla väčšia účasť žien;
48. upozorňuje na skutočnosť, že ženy často pracujú v zlých podmienkach a ako neregistrované a neplatené pracovníčky v rodinných podnikoch, čím sú poškodzované a vykorisťované; vyzýva tureckú vládu, aby prijala všetky potrebné opatrenia na boj proti skrytej ekonomike;

Politická účasť

49. víta skutočnosť, že počet poslankyň v tureckom parlamente sa zvýšil z 9,1 % po voľbách v roku 2007 na 14,3 % po voľbách v roku 2011; konštatuje však, že tento podiel je stále nízky, a vyzýva na prijatie nového zákona o politických stranách a voľbách, ktorý by zaviedol systém povinných kvót a zabezpečil tak spravodlivé zastúpenie žien na kandidátskych listinách; vyjadruje znepokojenie nad všeobecne obmedzeným zastúpením tureckých žien v politike, vo vedúcich pozíciách vo verejnej správe a v politických stranách;
50. zdôrazňuje, že je potrebné, aby turecká vláda a politické strany vykonali revíziu platného volebného zákona s cieľom prispieť k rovnakej a demokratickej účasti mužov a žien v politike vrátane rodovo vyváženejšieho zastúpenia žien na voliteľných miestach hlasovacích lístkov;
51. vyzýva všetky turecké politické strany, aby prijali komplexnú stratégiu v oblasti rodovej rovnosti a vnútorné pravidlá, ktoré zaručia zapojenie žien na všetkých úrovniach;
52. vyjadruje znepokojenie nad veľmi nízkym percentom účasti žien v politike na miestnej úrovni a vyzýva všetky politické strany, aby v miestnych voľbách v roku 2014 zabezpečili zmenu tejto situácie; so zreteľom na skutočnosť, že iba 1 % tureckých obcí má starostku, a z toho vyplývajúcu potrebu podporovať zapojenie žien do politiky, najmä na miestnej úrovni, požaduje zavedenie systému kvót pre ženy na kandidátskych listinách;

Výhľad do roku 2020

53. vyzýva Turecko ako kandidátsku krajinu na členstvo v EÚ, aby podporila ciele stratégie Európa 2020 a umožnila ženám aktívnejšie sa zúčastňovať na trhu práce;
54. vyzýva Komisiu, aby považovala otázku práv žien za ústredný bod rokovaní s Tureckom; zdôrazňuje, že je dôležité, aby Turecko splnilo svoje právne a politické záväzky, ktoré preň vyplývajú z *acquis* EÚ a príslušných rozhodnutí EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva, v záujme uľahčenia otvorenia prístupových rokovaní o kapitole 23 z oblasti

súdnicstva a základných práv a poskytnutia podpory v rámci tejto kapitoly reformám uskutočneným v Turecku v oblasti ľudských práv žien;

55. vyzýva Turecko, aby splnilo svoje záväzky vyplývajúce z dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu, ktoré Turecko už šiesty rok po sebe netransponovalo, a ukázalo tak skutočné odhodlanie stať sa plnohodnotnou pluralitnou demokraciou, ktorej podstatou je dodržiavanie a ochrana ľudských práv a základných slobôd mužov i žien;
56. zdôrazňuje, že jedným z kritérií otvorenia prístupových rokovaní o kapitole 19 o sociálnej politike a zamestnanosti, ktorá vo veľkej miere prispeje k zlepšeniu sociálnej a hospodárskej situácie žien a k zvýšeniu ich účasti na trhu práce, je to, aby Turecko predložilo Komisii akčný plán na transponovanie *acquis* v každej oblasti, na ktorú sa vzťahuje kapitola 19, vrátane zavedenia prístupu založeného na uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti; navrhuje, aby do tohto procesu bolo úzko zapojené generálne riaditeľstvo pre postavenie žien;
57. zdôrazňuje, že pozitívna agenda, ktorá v súlade s jej predstavením Komisiou doplní prístupové rokovania s Tureckom, by sa mala využívať ako hlavné fórum na presadzovanie práv žien a rodovej rovnosti v Turecku; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých pracovných skupinách zapojených do pozitívnej agendy;
58. zdôrazňuje význam prehodnotenia pevne zaužívaných hodnôt, pokiaľ ide o úlohu žien v sociálnej štruktúre, a zdôrazňuje, že na prenesenie legislatívneho rámca do reality je potrebná zásadná zmena spôsobu myslenia;
59. vyzýva na zorganizovanie informačných kampaní zacielených na celú spoločnosť a zameriavajúcich sa na práva žien a rodovú rovnosť, prevenciu násillia páchaného na ženách, odsúdenie vrážd v mene cti a rodových predsudkov v médiách;
60. požaduje aktívnu účasť sociálnych partnerov na presadzovaní práv žien a ich úloh v hospodárskom, spoločenskom a politickom živote a na zapájaní žien do sociálneho dialógu;
61. žiada tureckú vládu, aby na všetkých stupňoch vzdelávania zaviedla v rámci školských osnov povinné predmety týkajúce sa rodovej rovnosti a znášanlivosti;
62. navrhuje vytvorenie národného projektu, v ktorom sa stretnú ženské a mužské vzory s mladými dievčatami a mužmi v diskusii o budúcnosti Turecka, aby ženy a muži všetkých vekových skupín a politického presvedčenia mohli spoločne pracovať na stratégii úspešnej transformácie patriarchálne štruktúrovanej spoločnosti na spoločnosť so spravodlivou a spoločensky prijímanou účasťou žien na politickom, hospodárskom a sociálnom živote;
63. uznáva, že k zmene spôsobu myslenia nemôže dôjsť bez zapojenia a angažovanosti mužov, a preto vyzýva tureckú vládu, aby otvorila verejnú diskusiu umožňujúcu výmenu názorov medzi ženami a mužmi zo všetkých vrstiev tureckej spoločnosti ako prostriedok na riešenie príčin násillia páchaného na ženách a konečné dosiahnutie skutočnej rodovej

rovnosti;

64. je presvedčený, že osobitnú pozornosť treba venovať posilneniu postavenia žien v menej rozvinutých regiónoch Turecka; víta preto projekty tureckej vlády, ako je napríklad organizovanie kurzov odbornej profesijnej prípravy v rámci viacúčelových spoločenských stredísk (CATOMs) v juhovýchodnej časti Turecka, zdôrazňuje však, že je potrebných viac iniciatív, ktoré dodržiavajú a podporujú práva všetkých žien, zameriavajú sa predovšetkým na spoločenské začlenenie žien vo vidieckych oblastiach, nezamestnaných žien a žien žijúcich v chudobe a na posilnenie ich postavenia;
65. vyjadruje presvedčenie, že ak chce Turecko slúžiť ako vzor pre krajiny tzv. arabskej jari, musí odhodlane pokračovať v reformách a zaručiť vykonávanie schválených právnych predpisov; pripomína, že Turecko musí dosiahnuť viditeľné a konkrétne výsledky pri uplatňovaní zásady rovnosti a dodržiavaní práv žien;
66. zdôrazňuje dôležitú úlohu médií pri presadzovaní práv žien a podporuje začlenenie otázky rodovej rovnosti do odborného priebežného vzdelávania pracovníkov mediálnych organizácií; poukazuje na to, že je dôležité prezentovať v médiách obraz žien, ktorý sa vyhýba rodovým stereotypom;
67. zdôrazňuje význam rodového rozpočtovania, pretože žiadne reformy nemožno uskutočniť bez primeraných finančných prostriedkov;
68. vyzýva Turecko, aby zvýšilo úsilie, pokiaľ ide o uskutočnenie súhrnných reforiem, aby v záujme vlastnej modernizácie splnilo kodanské kritériá a aby vytvorilo atmosféru vzájomného pochopenia a rešpektu so všetkými 27 členskými štátmi EÚ, čím by umožnilo výmenu najlepších postupov z oblasti rodovej rovnosti so všetkými v prospech žien v Turecku;
69. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, orgánu OSN Ženy, generálnemu riaditeľovi Medzinárodnej organizácie práce a vláde a parlamentu Turecka.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Spravodajkyňa pripravila správu na základe sekundárneho výskumu a rozhovorov.

Súčasťou sekundárneho výskumu bola aj analýza celého radu údajov a názorov získaných z rôznych zdrojov vlády a občianskej spoločnosti, ako aj právnych predpisov v oblasti práv žien.

Okrem pravidelných kontaktov, ktoré má spravodajkyňa s rôznymi zainteresovanými stranami vďaka rokom jej angažovania sa v ženskom hnutí v Turecku, robila aj rozhovory špeciálne zamerané na získanie podkladov pre túto správu. Rozhovory zahŕňali:

- výmenu názorov so Štefanom Füleom, komisárom EÚ pre rozšírenie,
- dve návštevy Turecka s cieľom preskúmať situáciu v oblasti práv žien:

Počas svojej prvej návštevy v Turecku v apríli 2011 spravodajkyňa predniesla hlavný prejav na medzinárodnom zhromaždení o rodovej rovnosti, ktoré organizoval UNDP a turecký parlament, a uskutočnila rozhovory s významnými ženami z tureckej spoločnosti, medzi ktorými boli: Güldal Akşit, ktorá bola v tom čase predsedníčkou parlamentného výboru pre rovnosť príležitostí, Nazik Işık, zakladateľka Združenia solidarity žien, Aynur Bektaş, predsedníčka rady podnikateliek Únie obchodných komôr a komoditných búrz Turecka, Yazgülü Aldoğan, publicistka; Sertab Erener, umelkyňa; Gülay Aslantepe, ktorá bola v tom čase riaditeľkou tureckého úradu MOP; Yakın Ertürk, osobitná spravodajkyňa OSN pre násilie voči ženám. Spravodajkyňa navštívila aj azylový dom pre ženy spoločne s İlke Gökdemirovou, výskumníčkou a dobrovoľníčkou azylového domu pre ženy organizácie Mor Çati, a zhovárala sa so ženami, ktoré sa stali obeťami domáceho násillia. Viedla aj diskusiu na univerzite s mladými dievčatami (a chlapcami) o ich budúcnosti.

Počas svojej druhej návštevy Turecka v septembri 2011 sa spravodajkyňa stretla s viacerými osobnosťami, medzi ktorými boli: minister pre EÚ Egemen Bağış, ministerka rodiny a sociálnej politiky Fatma Şahin, minister vnútra İdris Naim Şahin, minister spravodlivosti Sadullah Ergin, minister práce Faruk Çelik, minister financií Mehmet Şimşek, minister školstva Ömer Dinçer, predsedníčka parlamentného Výboru pre rovnosť príležitostí mužov a žien Azize Sibel Gönül, predseda parlamentného Výboru pre európsku integráciu Mehmet Sayım Tekelioğlu, predseda parlamentného Výboru pre zahraničné vzťahy Volkan Bozkır, spolupredseda Spoločného parlamentného výboru Turecko – EÚ Afif Demirkıran, podpredseda parlamentného Výboru pre ľudské práva Mehmet Naci Bostancı, vedúci predstaviteľ najsilnejšej opozičnej strany – Republikánskej ľudovej strany (CHP) Kemal Kılıçdaroğlu, zástupcovia Konfederácie tureckých odborov, vedúci delegácie EÚ v Turecku, veľvyslanec Marc Pierini, prezidentka tureckého združenia priemyselníkov a obchodníkov Ümit Boyner a zástupkyne mnohých ženských organizácií, ktoré sa zišli na stretnutí za okrúhlym stolom usporiadanom v Istanbule, aby poskytlí podklady pre túto správu;

- verejné vypočutie v Európskom parlamente, na ktorom sa zúčastnili Leyla Coşkun, v tom čase generálna riaditeľka pre postavenie žien, Nur Ger, predsedníčka pracovnej skupiny pre rodovú rovnosť pri tureckom združení priemyselníkov a obchodníkov, a Handan

Çağlayan, lektorka v oblasti ľudských práv.

Právne predpisy

Správa berie na vedomie skutočnosť, že krajina v podstate má legislatívny rámec pre práva žien. Vláda prijala zákony, vyhlášky, strategické dokumenty, národné akčné plány a protokoly o dôležitých otázkach, ako sú prevencia násilia voči ženám, vzdelávanie dievčat, odstránenie negramotnosti žien a zvýšenie účasti žien na trhu práce. Transformácia tejto legislatívy do praxe nebola až do nedávnej doby na uspokojivej úrovni. Okrem toho nedostatočná spolupráca medzi tureckou vládou a občianskou spoločnosťou sa prejavuje aj v oblasti práv žien, čo je zvlášť poľutovaniahodné, pretože rodovú rovnosť možno dosiahnuť len koordinovaným úsilím celej spoločnosti.

Spravodajkyňa zaznamenala pozitívnu zmenu predchádzajúceho vývinu, najmä pokiaľ ide o nedostatočné vykonávanie právnych predpisov a nedostatok spolupráce. Každé z príslušných ministerstiev je aktívne v realizácii projektov, ktoré uvádzajú do života právne predpisy zlepšujúce životnú úroveň žien. Ešte dôležitejšie je, že tieto ministerstvá spolupracujú v oblasti rodovej rovnosti. V centre tejto štruktúry spolupráce je novozriadené ministerstvo rodiny a sociálnej politiky. Ministerstvo rodiny a sociálnej politiky, teraz ako plnohodnotné ministerstvo s vlastným rozpočtom, ihneď začalo budovať štrukturálnu spoluprácu s ostatnými ministerstvami. Organizuje tiež stretnutia občianskej spoločnosti, aby spoločne rozhodovali o dôležitých otázkach, napr. ako reštrukturalizovať systém azylových domov pre ženy.

Táto zmena je zatiaľ len v počiatočnej fáze, preto je správa – aj keď oceňuje pozitívny vývin – opatrná, aby predčasne nepovažovala nedostatky v Turecku za odstránené.

Pokiaľ ide o zhromažďovanie lepších štatistických údajov, v posledných rokoch sa dosiahol pokrok, avšak konkrétne údaje podľa pohlavia stále nie sú k dispozícii, a to v každej oblasti.

Posledná novela ústavy zaisťuje, že pozitívnu diskrimináciu nemožno považovať za porušenie zásady rovnosti. Túto možnosť však treba uviesť do praxe vykonávaním ďalších právnych predpisov.

Násilie páchané na ženách

Násilie voči ženám je jedným z najpálčivejších problémov v Turecku. Manželia, priatelia, rodinní príslušníci alebo bývalí manželia zabijú denne dve alebo tri ženy. Platná legislatíva, zákon č. 4320, má nedostatky. Chýba jej napríklad mechanizmus, na základe ktorého by ten, kto sa dopúšťa domáceho násilia, mal okamžite zakázané priblížiť sa k žene, ktorá bola vystavená násiliu. Okrem toho polícia, prokurátori a sudcovia sa nie vždy zhodujú, pokiaľ ide o rozsah práva alebo trest pre násilníka. Je nanajvýš dôležité, aby popri zmene zákona, ktorej cieľom bude zaviesť rýchlejšie a účinnejšie nápravné opatrenia v prípadoch domáceho násilia, bol zabezpečený jednotný výklad a uplatňovanie tohto zákona v prípade všetkých orgánov, ktoré sú zapojené do jeho vykonávania.

Spravodajkyňa si všimla aj pozitívnejšie fakty, a to že v tureckej spoločnosti sa stále zvyšuje informovanosť o násilí voči ženám. O tejto otázke sa denne diskutuje v tureckých novinách,

televíznych reláciách a v rôznych mimovládnych organizáciách, ktoré pôsobia v tejto oblasti ako ďalšia hnacia sila v pozadí vládnych reforiem. Vláda už uznala, že ide o závažný problém, a viac netvrdí, že ide len o jednotlivé prípady násilia páchaného na ženách. V úsilí o odstránenie násilia voči ženám príslušné ministerstvá školia policajtov, sudcov a prokurátorov, zdravotníkov a náboženských hodnostárov o ich úlohe v boji proti násiliu voči ženám. Ministerstvo vnútra a ministerstvo rodiny a sociálnej politiky sa v súčasnosti venujú reštrukturalizácii systému azylových domov pre ženy. Je však absolútne nevyhnutné vybudovať takýchto domov viac. Turecká vláda sa ešte nepriblížila k cieľu, ktorý si sama stanovila – postaviť azylový dom v každej oblasti s počtom obyvateľov nad 50 000. Uskutočnenie tohto cieľa by malo byť pre vládu prioritou. Existujúce azylové domy by mali byť bezpečnejšie, s dobre vyškolenými a dobre platenými pracovníkmi a ženám v azylových domoch by sa mali systematicky ponúkať kurzy odbornej prípravy, ktoré im pomôžu pri budovaní nového života pre ne a ich deti, keď opustia azylový dom.

Telefonické linky pomoci boli vytvorené na pomoc obetiam násilia. Je potrebné prideliť dostatok zdrojov a vykonať potrebnú reštrukturalizáciu tak, aby sa žiadosti, ktoré tieto linky zaznamenajú po pracovnej dobe, riešili takisto okamžite.

Spravodajkyňa vyzýva tureckú vládu, aby prijala politiku nulovej tolerancie voči násiliu páchanému na ženách. To by znamenalo, že násilie voči ženám by nezostalo nepotrestané a tí, ktorí sa dopustia násilia voči ženám viac než raz, dostanú vyššie tresty. Keď sa stane všeobecne známe, že páchatelia rodovo motivovaných trestných činov sú bez výnimky potrestaní, násilie voči ženám sa určite zníži.

Vzdelanie

Vďaka sústavným a nepretržitým kampaniam iniciovaným tureckou vládou a mimovládnyimi organizáciami sa rozdiely v základnom vzdelávaní mužov a žien takmer úplne odstránili. Rozdiely medzi mužmi a ženami však pretrvávajú v stredoškolskom vzdelávaní a spravodajkyňa zdôrazňuje, že je dôležité zamerať sa na ich odstránenie na tejto úrovni vzdelávania.

Pokiaľ ide o obsah vzdelávania, komisia pre rodovú rovnosť, ktorá je zriadená v rámci ministerstva školstva, robí dôležitú prácu pri identifikácii sexistického jazyka a ilustrácií v učebniciach a nahrádza ich emancipačným obsahom, ktorý je zbavený rodových stereotypov a učí deti o rodovej rovnosti a del'be rodinných povinností.

Účasť na trhu práce

Miera zamestnanosti žien predstavuje už niekoľko rokov približne 24 %. Aj keď podľa tureckého štatistického úradu sa najnovšie údaje blížia k 30 %, je to ešte stále veľmi málo. Hoci sa táto otázka rieši v obežníku predsedu vlády č. 2010/14, jeho zásady sa zatiaľ náležite neuplatňujú.

Spravodajkyňa navrhla viacero reforiem s cieľom zvýšiť účasť žien na trhu práce. Vytvorenie dobre fungujúceho systému práce na čiastočný úväzok by výrazne prispelo k zvýšeniu zamestnanosti žien. V súčasnej dobe zamestnávateľ rozhoduje o tom, kto bude pracovať na čiastočný úväzok, a právo na sociálne zabezpečenie zamestnancov s čiastočným úväzkom sa takmer úplne ignoruje.

Spravodajkyňa vyjadruje poľutovanie nad tým, že služby, za ktoré býva bežne zodpovedný sociálny štát, ako je starostlivosť o deti, starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím, sa v Turecku považujú za úlohu, ktorú majú na starosti výhradne ženy. Táto skutočnosť prispieva k nízkej miere zamestnanosti žien. Je to dôvod, prečo správa vyzýva tureckú vládu, aby vyčlenila dostatočné finančné prostriedky na zriadenie cenovo dostupných a prístupných služieb dennej starostlivosti.

Účasť v politike

Po všeobecných voľbách v roku 2011 sa podiel poslankýň v tureckom parlamente zvýšil z 9,1 % na 14,3 %. Aj keď je to krok správnym smerom, toto percento je stále nízke. Spravodajkyňa vyzýva na vypracovanie nového zákona o politických stranách a voľbách, ktorým sa zavedie systém povinných kvót.

Spravodajkyňa poznamenáva, že aj keď ženské organizácie politických strán výrazne prispievajú k úspechu strany, neodráža sa to v politickej kariére týchto žien. Preto považuje za potrebné, aby zastúpenie žien na všetkých úrovniach vedenia strany zabezpečovali vnútorné predpisy politických strán.

Výhľad do roku 2020 pre ženy v Turecku

Európa prechádza transformáciou, ktorej cieľom je návrat k rastu pred krízou a zvýšenie jej potenciálu ísť ešte ďalej (Európa 2020), a jednou z priorít, ktoré tvoria jadro stratégie Európa 2020, je inkluzívny rast vrátane väčšieho zapojenia žien, pretože Európa bude do roku 2020 potrebovať na vybudovanie konkurencieschopnej európskej ekonomiky všetky svoje ženy. V tejto súvislosti spravodajkyňa vyzýva Turecko ako kandidátsku krajinu, aby sa v oblasti rodového hľadiska prihlásilo k stratégii Európa 2020 tým, že sa zaviazá k dosiahnutiu skutočnej rodovej rovnosti, pretože v neustálej snahe o dosiahnutie ďalšieho rastu bude čeliť podobným problémom.

Spravodajkyňa po vykonaní podrobného prieskumu o situácii žien v Turecku a rozhovoroch s rôznymi osobami z verejnej sféry a MVO konštatovala, že spoločným znakom všetkých získaných podkladov je potreba zmeny spôsobu myslenia, aby sa dosiahla transformácia patriarchálnej štruktúry spoločnosti na štruktúru založenú na rovnosti mužov a žien. Veľmi by to pomohlo pri odstraňovaní násillia páchaného na ženách, aktivizácii žien a posilnení postavenia žien všeobecne. To je dôvod, prečo spravodajkyňa predkladá niekoľko návrhov, ktoré by umožnili takúto zmenu spôsobu myslenia.

Spravodajkyňa poukazuje na nezastupiteľnú úlohu médií pri vytváraní takejto zmeny spôsobu myslenia a navrhuje iniciatívy, ktoré by mohli médiá uskutočniť. Okrem toho spravodajkyňa zastáva názor, že takúto zmenu možno najlepšie uskutočniť v prvom rade vytvorením mechanizmu, prostredníctvom ktorého by sa ženské vzory stretli v aktívnej diskusii s mladými dievčatami o budúcnosti Turecka a o postavení žien v tejto budúcnosti, a po druhé, zapojením mužov do procesu zmeny spôsobu myslenia. Podľa spravodajkyne je potrebné realizovať tento druhý aspekt kampaňou za vytvorenie „aliancie pohlaví“ podľa vzoru „aliancie civilizácií“ – iniciatívy, ktorej vyjadril podporu okrem iných aj premiér Turecka Recep Tayyip Erdoğan.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	27.3.2012
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 28 - : 0 0 : 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Češková, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Franziska Katharina Brantner, Anne Delvaux, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Ana Miranda, Antigoni Papadopoulou, Eleni Theoharous
Náhradníčka (čl. 187 ods. 2) prítomná na záverečnom hlasovaní	Elisabeth Jeggle